

О. І. Божко, О. Айвазян

Ісаакян Аветік Саакович

ІСААКЯН Аветік Саакович (Իսահակյան Ավետիք Սահակի; 18(30). 10. 1875, м.

Александрополь, нині Гюмрі, Вірменія – 17. 10. 1957, Єреван) – вірменський письменник. Академік АН Вірм. РСР (1943). Сталінська премія (1946). Навч. у Ваґаршапат. духов. семінарії (нині м. Ечміадзін, Вірменія; 1889–92); у 1893–95 – вільний слухач Ляйпциз. університету (Німеччина). За рев. діяльність 1896 заарешт. у Єревані, 1898–1900 жив під наглядом поліції в Одесі. 1908 знову заарешт. Від 1911 – на еміграції в Європі. 1936 повернувся до Вірменії, де від 1946 очолював СП. Дебютував зб. віршів «Երգեր և վերքեր» («Пісні та рани», 1897), у якій по-новому зазвучали традиц. мотиви кохання і журби. Епічні картини життя села відтворив у поемі «Ալագյազի մանրեր» («Наспів Алагязу», 1895–1917). Низку соц.-політ., філос.-морал. проблем порушив у поемі «Աբու-լալա Մահարի» («Абу-лала Маарі», 1909–11), герой якої еволюціонував від бунтар. заперечення всього суцього до прославляння оновленого світу. У поемі «Սասնա Մհեր» («Мгер із Сасуна», 1919) передав одвічне прагнення народу до свободи, незнищенності його волелюб. духу. Багато творів написав на основі нар. легенд країн Сходу та Заходу, осмисливши їх через істор. досвід вірм. народу: балади «Հավերժական սեր» («Вічна любов», 1912), «Մոր սիրտը» («Серце матері», 1919), оповідання «Լիլիթ» («Ліліт», 1921), «Սաադիի վերջին գարունը» («Остання весна Сааді», 1923) та ін. Роман «Ուստա Կարո» («Уста Каро», 1912, не заверш.) присвятив батьківщині – Шираку поч. 20 ст. І. очолював вірм. делегацію, що приїздила 1939 в Україну на святкування 125-річчя від дня народж. Т. Шевченка. Написав ст. «На могилі Тараса Шевченка» (1939), передмови до вірм. вид. «Кобзаря» («Կորգար», 1939; 1954; 1961) та до зб. «Ուկրաինական քնար» («Українська ліра», Єреван, 1954). Підтримував дружні стосунки з М. Рильським і П. Тичиною. Окремі твори І. українською мовою переклали П. Грабовський, М. Рильський, П. Тичина, В. Сосюра, М. Терещенко, Л. Первомайський, Борис Тен, М. Стельмах, Д. Білоус, В. Кочевський, Б.

Олійник, І. Драч та ін. Ім'ям І. названо одну з вулиць Києва (1975).

Основні твори

укр. перекл. – Вибрані твори. К., 1951; Твори. К., 1956; Сарна. К., 1959; Поезії. К., 1970; Серце моє на вершинах гір. К., 1979; [Вірші] // Рильський М. Зібрання творів. Т. 6. К., 1984; [Вірші] // Тичина П. Зібрання творів. Т. 5, кн. 2. К., 1986.

Рекомендована література

1. Кочевський В. Струни безсмертної ліри // Ісаакян А. Поезії. К., 1975;
2. Ахвердян Л. О. Жизнь и дело Аветика Исаакяна. Москва, 1975;
3. Кочевський В. В. Вічний подорожній. К., 1975;
4. Рильський М. Аветік Ісаакян // Рильський М. Зібрання творів. Т. 14. К., 1986;
5. Первомайський Л. Варпет // Первомайський Л. Твори. Т. 7. К., 1986;
6. Тичина П. Аветик Ісаакян // Тичина П. Зібрання творів. Т. 9. К., 1987.

Бібліографічний опис:

Ісаакян Аветік Саакович / О. І. Божко, О. Айвазян // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2011. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-12648>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).